

הנחת ה' בלתי מוגה

וכל' דור דודר [ומיוסיף ומבאר רבינו הוקף בספר תניא קדישא, ובכל יום ויום] חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא [היום?] ממצרים. וצריך להבין מהו טעם ההדגשה שהיה זה הוה בכל דור ודור. ובפרט לפי ביאור כ"ק מו"ח אדמו"ר, שדור פירושו גם לשון שורה, כלומר שבכל שורה ושורה, בכל מצב ומדוריה שונמא האדם, חל עליו חיוב זה לראות את עצמו כאילו הוה יצא ממצרים, ויש להבין מהו ההכרח בזה, שבכל שורה ושורה יהי צריך לראות את עצמו כו'. גם צלה"ב שהיא "שמוכרין יצאיה מצרים במל יום, ויחיהו מנו, פעמיים בכל יום, ביום ובלילה. ובפרט לפי הידוע בפירוש החוטב, למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך, וזכרונת מ"ש במצות הקהל, ששמיעת שפועלת על כל מפי המלך, פעלה על כל הימים אשר חייים על האדמה. ויש לומר שזהו דבר נוסף על מה שהשנה כולה נקראת שנת הקהל. דמה שנקראת שנת הקהל הוה ע"ש מצות הקהל שהיה פעם אחת בהחלה השנה, וע"ש מ"ש רש"י גבי שנת היובל, דשנה זו מובדלת משאר שנים בנקיבת (שם) לה לבדה ומה שמה יובל שמה ע"ש תקיעת שופר (שהיה) בירוה"כ דשנת היובל, ושופר נק' יובל]. כלומר, ששמיעת הפורשה מפי המלך פעלה על כל הימים אשר חייים על האדמה. וא"כ למה זכורין יצאי'ם/גם למחרת יום זה שבכל חזכיר בו יא"מ, והוא זכורין זו בייום זה כבר פועל על כל ימי חיינו. גם צלה"ב בחובת הענין, דמאחר שכינס זה כבר

י"א
י"ב
י"ג
י"ד
י"ה
י"ו
י"ז
י"ח
י"ט
כ

קייים -

- 1) פסחים קטז, ב (במשנה). 2) רפמ"ז. 2* הוספה אר"ז שם. 3) ר"ד זה תש"ד (סה"מ אידיש ע' 153). וראה גם סה"מ תש"א ע' 55. לקו"ח מסעי צה, ב. 4) ברכות יב, ב (במשנה). שו"ע אדה"ז או"ח ס"ז ס"א. 5) ראה טז, ג. 6) וילך לא, יג. 7) הבא לקמן נח' בארוכה בשיחת ש"פ ואחרון, שבת נחמן ה'תשמ"א. 8) ערה"פ בהר כה, י. 9) בהר שם ט. ר"ה ל, א. רמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"י ה"י. 10) סוטה מא, א. הובא בפרש"י וילך לא, יא. וראה מכתב כללי דערש"ק ח"י אלוה' ה'תשמ"ב (נדפס בלקו"ח ש מכתבים כלליים לר"ה ה'תשמ"א) בהערה ד"ה דער מלך. וש"נ.

נצתי כפי"ש מקדש אד' כוננו ידיר, גאולה שאין אחרי גלוה⁴, בגאולה האמתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

* _____

42) בשלה טו, יט. 43) ראה חוס' פסחים קטז ב ד"ה ונאמר.

הנחת ה' בלתי מוגה

אשר עברו בהם בפרך, בפני הר, ואח"כ הייתה עבודת פירי כפשוטה. וע"ז הל' בהצטא ממצרים, שהייתה בכמה שלבים מלמטה למעלה. שהל' עוד בהזדוהם בארמ"צ (בימים האחרונים של גלות מצרים) כתיב בהםז ולכל בני ישראל הי' אור במשבותם, דמזה מובן, שאז כבר עמדו במצב של ביד רמה. ואח"כ ירדו שהגיע הקץ לא עיכבו אפילו כהרף עין (כדאיחא במכילתא) והרבה בפרש"י ע"ה"ת²⁵) והוציאם אל הגאולה האמתית והשלמה (שהרי אילו וכו' ישראל הייתה הגאולה ההיא גאולה שאין אחרי גלות, כמבואר במדרש חז"ל²⁶).

2

והנה ככל הדברים האלה וככל החזיון הזה, הוא בכללות ענין ריידת הנושמה בגוף, שהוא ענין של גלות (כמבואר בתנאים²⁷). והנה הנושמה למעלה היא בארץ מגורי אביו הוא אביו שבמסעים, וכמ"ש²⁸ הי הוי' אלקי ישראל אשר עמדתו לפניו, דקאי על הנושמה לפני ירידתה למטה. וזהו גם מה שהנושמות לפני ירידתן למטה נקראות בשם בגוה ירושלמי²⁹, כמבואר בלוק"ח³⁰, לפי ששם הם בבחי' שלמות היראה וכו'. וזהו מה שירידת הנושמה היא מאיגרא רמה לבירא עמקיחא, שהרי ירדה ממקומה ככו"כ ירדוהו עד שנתלטה בגוף הנושמה בעוה"ז התחתון שאין למטה ממנו³¹. והגם שהגוף הוא גוף קדוש ואדרבה, בשביל גוף זה³² נזתה החורה ומצותה (דחורה לא בשמים היא³³), מ"מ הרי צריך לעבודה וריגיעה כדי לגלות ולהוציא מן תחת א הפועל את הקולשה שבהגוף, הנמצא בתחתית המדרגות בעוה"ז התחתון שאין תחתון למטה ממנו, וכמ"ש³⁴ אחור וקדם צרתני, דהגמ"ס³⁵ שבמחשבה הוא בבחי' גוף למעשה בראשית, אבל בכריחא בפועל הוא בבחי' אחור למעשה בראשית, שהרי יצירת כל העולם כולו קדמה ליצירת האדם.

והנה -

- (22) בא י, כג. (23) ל' הכתוב - בשלח יד, ה. (24) עה"פ בא יב, מא. (25) עה"פ בא שם. (26) זח"ג רכא, א. וראה גם עירובין נג, א. שמו"ר רפל"ב. ועוד. (27) פל"ז, (28) מ"א יז, א. וראה זח"ג סח, סע"א וריש ע"ב. (29) שה"ש א, ה. (30) שה"ש ו, ג. ועוד. (31) לשון הש"ס - חגיגה ה, ב. (32) תניא רפל"ו. (33) נצבים ל, יב. ב"מ נס, ב. (34) תהלים קל"ט, ה. (35) בהבא לקמן - ראה ספר הערכים - תכ"ד ערך אדם ס"ב. וש"נ.

תחתית בלתי מוגה

קיים את החיווי לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, היינו שבכ"י אינו נמצא במצרים, א"כ איך אפשר לחייבו לחזונו יצ"מ בלילה שאחרי יום זה, והרי כבר ביום שלפני"ז יצא ממצרים, וכיצד אפשר לחייבו לראות את עצמו (תו) כאילו הוא יצא ממצרים, דמתחוב זה משמע שלפני היציאה עתה הרי הוא במעמד ומצב של מצרים.

והנה ידוע שאין מקרא וענין שכתורה יוצא מיד פשוטו. ומה מובן, שגם בענין הנהגה שכתורה, מה שהתורה היא הוראה נצחית, אין מקרא וענין יוצא מיד פשוט, היינו שיש ללמוד את ההוראה מפשוטם של המקראות והענינים המסופרים בתורה. ומהו רובו גם בענינו, כמה שבכל דור ודור ובכל יום ויום חייב אדם לראות את עצמו כאילו יצא ממצרים, ויחיה מזה, ובכל יום גופא ענין זה הוא בכל שורה ושורה (כנ"ל), היינו בכל מצב ומדרגה, והאדם בכלל הוא בעל שינוי, וא"כ משתנים מצבו ומדרגתו מיד שעה בשעה (ובפרט שבכל שעה משתנים צירופי שם הוי' ושם אד' את העולם כולו³⁶), ובכל מצב צ"ל ענין היציאה ממצרים של מור אופן עבודה זו הוא מפשוטם של המקראות והענינים שבתורה המסופרים ע"ד יציאת מצרים בפעם הראשונה.

10

והענין הוא, והנה בגלות וגאולה מצרים בפעם הראשונה היו כו"כ שלבים ודרגות. דבתחלה אנגלוה כתיבני ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה יעקב ובניו (וכפ' שמו"ה) כתיב את יעקב אבינו ובינו באו, היינו שהיתה ירידה מארץ הקדוש לארץ מצרים, דעצם הירידה מארץ אבינו³⁷, יורד ירדנו, הוא כבר עילוי של שיעבוד, אבל מ"מ היו שם יעקב ובניו וכו'. ואח"כ ירדה ירידתה ע"ד לר"ה כאשר וכל אחיו וכל הדור הזה"י. ואח"כ הייתה עוד לר"ה כאשר ויקם מלך חדש גו' אשר לא ידע את יוסף. דאח"כ התחלת השיעבוד דמצרים. וגם שיעבוד עצמו היו כמה ירידות. דבתחלת השיעבוד כתיבני תבא נתחבמו לך גו', וכדורשת חז"ל ע"ה"פ³⁸

אשר -

- (11) שבת סג, א. (12) ראה זח"ג נג, ב. תניא רפ"ז.
- (12א) ראה תניא פמ"א (נה, ב). (13) ויגש מו, ה. (14) א, א. (15) ל' הכתוב - וישב לו, א. (16) מקץ מג, כ.
- (17) שמות שם, ו. (18) שם, ה. (19) שם, י. (20) סוטה יא, ב. (21) שמות שם, יד.

תחתית בלתי מוגה

כתיב בראשית הוי' אלקי ישראל אשר עמדתי לפניו, ומשם נסעה וירדה וכו' (ע"ז מ"ש בתניינין שהחורה נסעה וירדה וכו'), והירידה היא לצורך עלי' , ולעלות אל האלקים אשר נתנה⁴⁸, לבתי' טוהרה היא שלמעלה מבתי' שהעלי' מהירא עמיקתא, מבור הכבוד⁴⁹, וכמו שהוא במשל, שהעלי' מהירא עמיקתא, מבור עמיק, ה"ו בבתי' יציאת מצרים, לפי שיצא מהמצרים וגבולו של פניו, וכפשוטו המשל; שיצא מהמצרים והגבולו של פניו, על פני ששת ארצו, ומ"מ הרי שש הארץ גם הוא מדרום ומערב, וצריך גם מהגבולו וכו'. וכמו שהי' בגלגל מצרים כפשוטו, ששמו או יוסף⁵⁰ דקאי על כל ישראל כמ"ש שו"ת נדה ב' יוסף) בבב' שהאסורים נתונים כו"ס⁵¹, ואח"כ שחררוהו מן הכור, עד שירדו צווחו מן הכור⁵², ואכל מ"מ עדיין הי' נמצא חת ממשלה פליה במצרים, דאף שנתאר לז' רק הכסא אנדל מפר, מ"מ הרי זה כסאו של פרעה. ועד"ז הוא בכלל הגאולה מגלות מצרים, שהי' אז כמה דרגות בחירות, דרגא אחת⁵³ דרגא, כנראה השונה בשלה עבודה מאבודה במצרים⁵⁴, ואח"כ הגיע ר"ה ניסוך חודש של גאולה⁵⁵ (כמאמר⁵⁶ בניסוך גאולו) שאז נאמר להם הציוווי⁵⁷ החודש הזה לכם ראש חדשים גו'. וגם אח"כ ניסוך צמח היר כמה דרגות מלמטה למעלה. דבחתול הי' ענין החירות כפי שהוא ברי"ה ניסוך, ואח"כ בעשור לחודש היה חירות נוספת, דאז קיימו מ"ש משכו וקחו לכם, שלקחו את השה שהי' הע"ז של מצרים, ולענין כל מצרים לקחוהו לק שריוהו בכרעי המטה⁵⁸ (כמבואר במ"א הענין בזה). ואח"כ נוסף בחירות בהגיע יום י"ד בניסוך, בחצי הייום. ואח"כ ייתה הוספה באותו הלילה. ועד שבעצם היום הזה⁵⁹, בניסוך כו"ס ניסוך, יצאו כנ"י מצרים, וכמ"ש ובני ישראל יוצאים ביד רמה. ולאו זו בלבד שהם כמה דרגות בחירות, אלא שכל דרגא לגבי הדרגא הקודמת היא בבתי' יציאת -

- 47 פ"ד (ה. ב.) 48 קהלת יב, ז. וראה לקו"ה ר"פ האזינו. 49 זח"ג כט, ב. 50 תהלים פ, ב. פרש"י שם.
- ועוד. 50* ראה וישב לט"ב. 51 מקץ מא, יד. 52 שם, מ. 53 ר"ה יא, רע"א. 53* ראה שמו"ר פט"ו, יא.
- 54 ר"ה ושמו"ר שם. 55 בא יב, ב. 56 שם, כא.
- 57 טור או"ח סח"ז ש"ל. שו"ע אד"ז שם. 58 בא שם, מא. שם, נא.

תנחת התי' בלתי מוגה

והנה כשם שהיא בגלגל מצרים, שהירידה היא לאט לאט, כל הווא גם בירידת הנשמה בגוף שהיא לאט לאט, דרגא אחת דרגא. דהנה ידוע⁶⁰ שבשהירידה נמעי אמן נר הלוק על ראשו ומלמדוין אותו את כל החורה כולה וכו', ואח"כ⁶¹ שישיוצא לאויר העולם הנה ביום השמיני ימול בשר על לחתו⁶² דאז החלה בניסת נפש הקדושה (כמ"ש רבינו ג' שו"ע של⁶³ 50), ועד"ז באשה דכמאן דמהירא דמי⁶⁴. ואח"כ⁶⁵ וילבשה הנשמה מהיל חיל, דבתחלה מקבלת מוחי' לניקה, מוחי' דקטניו, ואח"כ מוחי' דגדלות, עד שמגביע לבתי' ולמכור בנסכי אביו כשהי' בן עשרים שנה⁶⁶, כמבואר הענין בלוקו"ה במדבר⁶⁷ מע"ה⁶⁸. ואת זה לעומת זה עשה האלקים⁶⁹, דגם בנוגע לגוף ורגלות הנשמה בגוף, הרי זה דרגא אחת דרגא. וכמו שארז"ל⁷⁰ כל היא אומנתו של יצר הרע (הא-ל זר אשר בקרבן) הייום אומר לו עשה כר וכו', היינו שהפיתוי של הוא בפה-רר, ולמחר אומר לו עשה כר, עד שאומר לו לך ועבוד כו', עבודה פרו ממש (ברוחניות).

והנה כשם שהיא בירידה הנשמה לגלות הגוף, ע"ז הוא גם בגאולה ועל ייתה לוח זה, שיש בה קמה דרגות, דרגא אחת דרגא. דכללות כבודת האדם בחייו עלי אדמות היא באופן של מלחמה, שהי' חיות האדם היא באופן לוח וכו', וארז"ל⁷¹ והנא אפום חרבא לייכול, ועוד דלוח באופן של אוניות לוח, לוח, הגל המלחמה⁷². דחתול המלחמה היא באופן ששון בשלום, ואח"כ עולה לצווחו גמור, ועד שבא לבתי' נצחון בשלום, בתי' אהתפנא, שוה תכלית השלמות שבנין השלום (כמבואר באורכה בשערי תשובה לאדמו"ר האמצעי⁷³). והה"ו יציאתם שהרי גם בשכב עלה מהבירא עמיקתא, קדיין יש לך מהלך רב, עבודה רבה, עד שיגיע אל האיגרא רמה. וגם כשיגיע שמה עדיין אין זה מספיק, שהרי הירידה הייתה לצורך עלי' למקום ודרגא נעלית יותר מן האיגרא רמה שממנה ירדה. דלפני ירידתה,

- 36 נדה ל, ב. 37 תוריע יב, ג. 38 או"ה מהר"ב מוס"ד. 39 ע"ז כג, א. 40 ב"ב קנז, א. 41 א.
- 42 ש"כ"ד. 43 קהלת ז, יד. וראה זח"ג מז, טע"ב. 44 שבת קה, ב. 45 זח"ג קפה, ב. 45* ראה שופטים ה, ח.
- 46 ח"א ר"ה פדה בשלום (מט, א ואילך).

תנחת התי' בלתי מוגה

והנה כשם שהיא בגלגל מצרים, שהירידה היא לאט לאט, כל הווא גם בירידת הנשמה בגוף שהיא לאט לאט, דרגא אחת דרגא. דהנה ידוע⁷⁴ שבשהירידה נמעי אמן נר הלוק על ראשו ומלמדוין אותו את כל החורה כולה וכו', ואח"כ⁷⁵ שישיוצא לאויר העולם הנה ביום השמיני ימול בשר על לחתו⁷⁶ דאז החלה בניסת נפש הקדושה (כמ"ש רבינו ג' שו"ע של⁷⁷ 50), ועד"ז באשה דכמאן דמהירא דמי⁷⁸. ואח"כ⁷⁹ וילבשה הנשמה מהיל חיל, דבתחלה מקבלת מוחי' לניקה, מוחי' דקטניו, ואח"כ מוחי' דגדלות, עד שמגביע לבתי' ולמכור בנסכי אביו כשהי' בן עשרים שנה⁸⁰, כמבואר הענין בלוקו"ה במדבר⁸¹ מע"ה⁸². ואת זה לעומת זה עשה האלקים⁸³, דגם בנוגע לגוף ורגלות הנשמה בגוף, הרי זה דרגא אחת דרגא. וכמו שארז"ל⁸⁴ כל היא אומנתו של יצר הרע (הא-ל זר אשר בקרבן) הייום אומר לו עשה כר וכו', היינו שהפיתוי של הוא בפה-רר, ולמחר אומר לו עשה כר, עד שאומר לו לך ועבוד כו', עבודה פרו ממש (ברוחניות).

את כל ענייניו, מחשבתו ודיבורו ומעשיו, בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאד⁶⁶.

(11)

וזוהו בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, ובבלי שורה ושורה, בכל מצב ומדרגה שיהיה, חל עליו בחיוב לעלות בקודש ולצאת ממצרים ונגבול זה, וגם כשעולה ממדבריה אחת, הרי אח"כ הוא מרגיש שגם מצבו הנוכחי הוא בבחי' מוצר ונגבול וצריך לצאת ממצרים. ובכללות זהו מה שמזכירין יציאתם פעמנים בכל יום, ניום ובלילה, דמכפזן שתחלפה עבודתו מבחי' לילה לבחי' יום או מבחי' יום לבחי' לילה (שוה ענין הירידה, אבל אין זו נפילה אמיתית כמבואר בחינוך קטל⁶⁷), לפי שלילה זה הוא בחי' ישת חושך שחור⁶⁷, דעיה ירידה זו מנגיע לדרגה אור כוון, שלפני כן לא היין יכול לקבלה בחור אור אלא באופן דחושך, הרי תמיד צריך לעלות בעבודתו, ולצאת ממצרים ונגבוליו. וזהו גס מה שארז"ל⁶⁸, אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני, ע"פ אנ"י⁶⁸ נבראתי לשמש את קוני, וקוני הוא החי' עולם האצילות (כמבואר במ"א בפירוש ברוך קונן), דעולם האצילות הוא למעלה מבחי' אחת בראתו, למעלה מעלמות ביי"ע דושש"ל יפרד, ואני נבראתי לשמש את קוני, היינו מה שמכיל תמיד העבודה לצאת ממל המדרגות והעבודות. וזהו מה שכתב יוסף ויוס⁶⁹ חייב אדם כו, יום הוא ל' אור ובלילה כו, אור ובלילה כו, יום הוא יוס, ובכל יום היינו בכל גילוי אור כמ"ש שו"ת ויקרא אר"י יוס, וייצאה מהמצרים והגבולים שלפניו. וזהו למען תזכור את יום צאת מארץ מצרים והגבולים שלפניו. וזהו חזקת פועל על כל ימי חייו, לפי שגם עתה, כאשר יצא ממצרים ונגבוליו הקודמים, ה"ה זכר שמצבו הנוכחי הוא בבחי' מוצר ונגבול לגבי מצבו למחרת, ולכן צריך לצאת גם ממצרים ונגבולים אלה. וע"י שענייניו אלו נזכרים כדכתיב ה"ה גם נעשמי⁷⁰, וכן גם בלילה שלחה"י, שמוכזר יציאת ויוצא מהמצרים והגבולים פכ"ש.

(66) ואתחנך ו, ה. (66*) הקדמה לשעיהו ר"א. 67 תהלים יח, יב. (68) משנה וגמרא סוף מש' קידושין (ע"פ בחי' וטיקאן ירושלים תשל"ד). וכן הוכח במלאכת שלמה למשנה שם.) וראה יל"ש ישעי' רמז רעו. (69) קידושין שם. (70) בראשית ב, י. (71) שם א, ה. (72) ל' הכתוב - אמת ט, כח. וראה רמ"ז בספר תיקון שובבים הובא ונת' בספר לב דוד (להחזיק"א) פכ"ש.

ונחת הח' בלתי מוגה

יצאיה מצרים, היינו שהדרגה הקודמת היא בבחי' מוצר ונגבול לגבי דרגה זו. וע"י מה שהי' בינוס⁵, ובבחי' ירידה אחר ירידה, ויוסף מוצרים⁵, ואח"כ מורה כבור, בבחי' עמיקה, ואח"כ יצא חזירות של כבור זה, ער מורה לארז על כל ארמ"צ⁵, ומושל בכל ארמ"צ⁶⁰, ועד שנאמר ליו⁶⁰ ממלך ארז לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל ארמ"צ. ואעפ"כ הרי גם חירות זו לא הייתה בשלימות, ואח"כ הי' יכול להיות מצב כזה שיוקם מלך חדש גו, אשר לא ידע את יוסף, ועד שהי' שיעבוד בני נמצרים, כחתלה כפה רך, ואח"כ עבודה פרך כפשוטי.

(3)

והנה בכל הדרגים האלה הוא בעבודת האדם בכל יום, שמזכירין יציאתם בכל יום, ובכל יום ויום חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים. והיינו שהצאיה ממצרים שכל יום ויום, גם בה יש כו"כ רגנות, דרגה אחר דרגה, ומיל בתחלה היום אומר מורה אני וכו'. אבל כמורה אני אינו מוכזר שמו קדושים⁶, לפי שהוא במעמד ומצב כזה שאינו יכול להזכיר שמו קדושים. היינו דהגם שהנפש השנייה בישאל היא חלק אלוקה ממעל ממש⁶, ואמירת מורה אני היא על שהזירה בי נשמת, מ"מ אינו יכול להזכיר בדיבור ונגבוליו שמו קדושים. וזהו מה שתחלה היא סול מוצב ארצה, היינו שהתחלה היא בחי' ארצה שלמטה מארץ סוס (כמ"ש כ"ק מו"ח התפלה ה"א). וגם אח"כ בשכחול להזכיר שמו קדושים, חזקת חתלה אחרת היא תהוה לה' גו, בבחי' הודאה שמו קדושים. ואח"כ חזקה בשלב אחר שלב, דרגה אחר דרגה, עד שראשו מגיע השמימה⁶⁴. ודע דרגה לגבי הדרגה שלמות היא בבחי' מצרים, ומצרים ונגבולים, וצריך שיצא מהמצרים ונגבולים, ויהי צ"ל כיד רמה. ועוד זאת, שהזוא מעלה בקודש⁶⁵, דגם הדרגה שהגיע אליה ז"ע, שהיא בבחי' יציאתם לגבי דרגתו הקודמת, הרי גם בה נעשה לו צד והגבילה, ועד שהוא מרגיש שהגבילה הזאת היפה מצדו, שהרי מצדו הוא חלק אלוקה ממעל ממש, וצ"ל בגלוי, עד שתנהיג פכ"ש.

(59) וישב שם, א. (59*) ראה ויגש מה, ט. שם, ה. (61) בקץ שם, מד. (62) ראה שו"ע אדה"ז או"ח ס"א ס"ה. מהר"ב שם ס"ו. סידור אדה"ז לפני מורה אני. (63) תניא רפ"ב. (64) ויצא כח, יב. זח"א רטו, ב. (65) בד"ה זה היום החז"ד (טה"מ קונטרסים ח"ב שי"ט, א). (65*) ברכות כח, א. וש"י.

ונחת הח' בלתי מוגה

שבגוף שומענה, וזה נמשך גם במחשבה ודיבור ומעשה שלה, עד שבאה הישועה, ונושעה. אמנם בספרים וחרומים המזמור, שהיא ענין של תפלה, כמ"ש ש"ש י"ח, וכן אמר פי ג' הוי' צור וגואלי (שזה נאמר כחוקמה לכל ספר תהלים, כדאיתא במדרש תהילים⁸⁴), שבו נאמר הוי' אלקי שש הוי' נמשך גם בשם צבאות, נמשך בגילוי שש הוי', ועד ששם הוי' נמשך גם בשם צבאות, אחר הוא בצבא של אלו ואלו המפסיק בין השיבנו להאר פניו, כי השיבנו צבאו הוא בתי' התא פניו. התעוררות השובה עילאה, ועיזו ונושעה, תשועה עולמית.

וכן הוא בפשוט הענין, דע"י העבודה דיצ"מ שבכל יום ויום, ופעמים בכל יום, כיום ובלילה, והעבודה בכל צריכה להיות בב' אופנים אלו וזו ולילה, וכמשת"ל שצ"ל רצוא ושנוב, וכמ"ש⁸⁵ והזולתי פתוחים, שטורה על ב' מיני הליכה⁸⁶, וכתיב⁸⁷ ונסתי ל' מהלכים לשון רבים, וכמשת"ל צ"ל היציאה מצרים, הנה זוהי ההכנה והתקדמה לקיום היעור ונושעה, תשועה עולמית, היינו אל הגאולה האמתית והשלימה שהיא תשועה עולמית, גאולה שאין אחרי גלות⁸⁸, ואל בנין בית המקדש שהוא בנין נצחי, כמ"ש מקדש אר' כוננו ירד, בנין עולמי. וכמ"ש חת"י חירו ממש, ע"י שיח צדקו, כ"ל ויולכנו קומציות לארצנו, בעגלא דידן, בגאולה האמתית והשלימה, ונאכל שם מן הנומים ומן הפסחים⁸⁹.

* - - -

- (83) תהלים יט, טו. (84) בחלתנו. (85) בד"ה להבין ענין הנגעים דש"פ מצורע ש"ז. (86) בחוקותי כו', יב.
- (87) אה"ה בחוקותי ע' חרנב. חרעא. (88) זכרי' ג, ז.
- (89) חוד"ה ה"ג ונאמר - פסחים שש, ב. (90) בשלח טו, יז. וראה בהנמלך בלקו"ש ח"א ע' 185. (91) ברכת "אשר גאלנו", מפסחים שש, ב. (במשנה).

הנחת הת' בלתי מוגה

והנה העבודה דיצ"מ צריכה עור וסרוע מלמעלה, שהרי איך תבוש מהיר את עצמו מביח האסוריסט. וזהו מ"ש אלקי צבאות (תשיבנו) והאר פניו (ונושעה). ובלאו הכתוב הוא דהנה צבאות בגימטריא השבעה, היינו שש צבאים במצב של בירא עמיקותא, ששם אלקים בגימטריא השבעה ואלקים ל' רביעים (נעשה אדם ל' רביעים), ואעפ"כ אלפות היא, כותר וחיותה, לפי שזהו אלקים צבאות, וצבאות הוא שם קדוש (כמסקנת ההלכה⁹⁰), ונק' צבאות ע"ש שאת הוא צבא שלוש, היינו שהאור שבאור⁹¹ הוא משראל (דשדאל ר"ח שש ריבוא אוריות לתורה) הוא בגלגל. וככלות יותו לא מה שכאור"א משראל נמשך מאות"ה שבשם הו"ש⁹², ויתירה מזו שיש בו כל ה' אותיות דשם הוי' (כמ"ש אנכ' הוי' אלקי, דשם הוי' הוא כותר וחיותה של מלכאור"א משראל). וע"י גילוי בתי' זו באופן של תעלול' ע, והרי אל' הוא חכוש, ועיזו והאר פניו ונושעה.

והנה יתירה מזו הוא מה שמסיים וחרומים בזמור זה⁹³, הוי' אלקי צבאות (תשיבנו) האר פניו ונושעה. היינו שנומשך גם שם הוי', ולא רק אלקים צבאות. ועוד זאת שכאן נאמר האר פניו בלא ו"ו המפסיק. והענין הוא, דבפסוק הקודם שבו מדובר לשונות צבאות, אלקים בגימט' השבעה, הרי שם מתעוררות מלמלה בתעבורה למטה יש הפסוק ביניהם. דהתעוררות מלמלה היא רק בתחלת הענין, היינו הפני' והשעה אחת, שזכו בתי' בת קול הנשמע רק ע"י המזל שבנשמה, ואח"כ ישנה דרגא נוספת, והאר פניו, שגם הנשמה שביצירה -

- (73) ברכות ה', ב. (74) תהלים פ', ה. (75) פרדס שער יב פ"ב. שעה"ה רפ"ו. (75*) ראה פרש"י עה"פ וישלח לה, ז.
- (76) בראשית שם, כו. וראה ב"ר פ"ח, ה. (76*) (שבועות לה, ב. שו"ע אדה"ז או"ה ספ"ה ס"ג. (78) אה"ה בא"י שכת"ה בעצם הילום גו' פ"ה ס"ד. וראה חגיגה שו"ת ר"ע חקו"ז בהקדמה (יב, ב). תל"ב. סד, ב. ועוד. (79) מגלה עמוקות או"ה קפ"ו. (79*) אה"ה פ"ה (80) יתרו כ', ב. (81) ראה שו"ע או"ה ס"ה. אה"ה ספ"ד. חו"ה סז, ב. לקו"ה ר"פ ראה. אה"ה יתרו ע' תמצא זאילך. (82) פסוק ב.

הנחת הת' בלתי מוגה